

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 12 януари 2024 г.
(OR. en)

5406/24

JEUN 8

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор
Дата на получаване:	12 януари 2024 г.
До:	Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	COM(2024) 1 final
Относно:	СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ относно Европейската година на младежта (2022 г.)

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2024) 1 final.

Приложение: COM(2024) 1 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 10.1.2024 г.
COM(2024) 1 final

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

относно Европейската година на младежта (2022 г.)

{SWD(2024) 1 final}

1 ВЪВЕДЕНИЕ

През 2024 г. младите европейци представляват най-образованото, технически грамотно, мобилно и свързано поколение до момента. Младите граждани на ЕС съобщават средно за доста високо равнище на субективно благополучие¹. Те са активни в обществата, в които живеят², и са възрастовата група, която е най-удовлетворена от начина, по който функционира демокрацията в ЕС³. Същевременно те са белязани от световната финансова криза от 2008 г., пандемията от COVID-19 и продължаващата агресивна война на Русия срещу Украйна. Нестабилността, несигурността и безпрецедентните промени представляват нещо обичайно за 73-те милиона младежи⁴ в Европейския съюз и влияят върху техните възможности в житейски план и психичното им здраве. Въпреки множеството кризи днешните младежи са развили висока устойчивост.

Този контекст оформя възгледите, потребностите и поведението на днешната младеж.

Макар и младежите да представляват хетерогенна група и да изповядват различни, понякога противоречащи си възгледи, едно е ясно — те имат **своя собствена позиция като поколение**. Включването на тази многолика позиция на младежта в процеса на вземане на решения относно настоящето и бъдещето е не само справедливо, но и необходимо.

Сериозността на предизвикателствата, пред които сме изправени днес, изисква ангажимент от страна на всички. Ако целим демокрацията да устои, да гарантираме мир, да отстояваме европейските ценности и да се възползваме по-най добрия начин от екологичния и цифровия преход, се нуждаем от **креативността, енергията и разнообразните таланти** на всички граждани, особено на младежите.

По тази причина в речта си за състоянието на Съюза на 15 септември 2021 г.⁵ председателят Фон дер Лайен предложи 2022 г. да бъде определена за Европейска година на младежта с цел да се отдаде дължимото на устойчивостта, която младежите показаха в хода на пандемията от COVID-19, както и те да бъдат овластени при определянето на бъдещето на Европа в един свят, превъзмогнал пандемията. Подкрепа за силно изразено младежко измерение в приоритетите и политиките на ЕС бе изразена и от Европейския парламент и Съвета, както и от основни организации, които са заинтересовани страни, например от Европейския младежки форум.

„Огласете визията си“ беше мотото на Европейската година на младежта — година, която имаше за цел да се предоставят на младежите **положителни възможности**, да се стимулира тяхното **участие в демократичния живот** в съответствие с Договора от Лисабон и да им се предостави възможност да **изразяват по-активно позицията си при разработването на политиките на ЕС**.

¹ През 2022 г. младите хора от 16 до 29 оцениха удовлетвореността си от живота средно 7,3 пункта по скала от 0 (много недоволни) до 10 (много доволни) (Евростат, Показатели за качеството на живот — общ житейски опит).

² Експресно проучване на Евробарометър 502: Младежта и демокрацията в Европейската година на младежта (май 2022 г.).

³ Проучване на Европейския парламент от пролетта на 2023 г.: Демокрацията в действие — една година преди европейските избори.

⁴ Най-актуалните статистически данни от Евростат относно общия брой младежи (на възраст между 15 и 29 години). Вж.: EU Dashboard — Youth — Eurostat (Таблица с показатели във връзка с младежта — Младеж — Евростат) (europa.eu).

⁵ Реч за състоянието на Съюза от 2021 г. (europa.eu).

Предвид предстоящите **избори за Европейски парламент** през юни 2024 г. е още по-важно младежите да бъдат включени в демократичния процес. Следващият Европейски парламент ще има решаваща роля в области от значение за младежите — здравето и благополучието, околната среда и климата, образованието и обучението, международното сътрудничество и европейските ценности, заетостта и приобщаването. В този смисъл е от решаващо значение младите граждани да се възползват от възможността да заявят каква Европа искат и да направят така, че предпочетените от тях представители станат част от пряко избирания Европейски парламент.

Европейската комисия се е ангажирала да отговори в по-голяма степен на очакванията на младежите и да им осигури едно по-добро бъдеще. Този ангажимент ще бъде укрепен с въвеждането на **проверка във връзка с младежта**. Стремехът е да се гарантира, че въздействието на политиките на ЕС върху младежта се отчита системно при разработването на политики, **като се използва пълният потенциал на рамката за по-добро законотворчество**. С това се цели потребностите и гласът на младежите да бъдат отчитани в различните сфери на политиката.

В съответствие с член 7 от Решение (ЕС) 2021/2316 на Европейския парламент и на Съвета от 22 декември 2021 г. относно Европейска година на младежта (2022 г.)⁶ в настоящото съобщение се представят накратко основните постижения в рамките на тази година и **приоритетните дейности**, чрез които ще просъществува наследството на Европейската година на младежта. Комисията предлага тези мерки в съответствие с член 6, буква д) от Договора за функционирането на Европейския съюз, съгласно който в областта на младежта ЕС разполага с компетентност да предприема действия за **подкрепа, координиране или допълване на действията на държавите членки**. По-специално в работния документ на службите, придружаващ настоящото съобщение, е поместен пълният доклад относно изпълнението, резултатите и цялостната оценка на Годишната на младежта.

Чрез настоящото съобщение и работния документ на службите на Комисията, както и предстоящата оценка на стратегията на ЕС за младежта за периода 2019—2027 г.⁷ от страна на Комисията (която се очаква през 2024 г.), ще се спомогне да се **оформи бъдещето на политиката на ЕС за младежта и гласът на младежите да се чува по-силно при разработването на политиките на ЕС**⁸.

2 ЕВРОПЕЙСКА ГОДИНА НА МЛАДЕЖТА — ОСНОВНИ ПОСТИЖЕНИЯ⁹

Годишната постигна успех благодарение на **усилията по съвместно създаване от страна на различни заинтересовани страни на много равнища**, като участие взеха институциите на ЕС, държавите членки, заинтересовани страни по въпросите на младежта и младежи. Както

⁶ Решение (ЕС) 2021/2316 на Европейския парламент и на Съвета от 22 декември 2021 г. относно Европейска година на младежта, стр. 1.

⁷ Резолюция на Съвета на Европейския съюз относно рамка за европейско сътрудничество по въпросите на младежта: стратегия на Европейския съюз за младежта за периода 2019—2027 г.

⁸ Дейностите, свързани с политиката на ЕС за младежта, предложени в настоящото съобщение, ще бъдат разработвани така, че да се допълват с дейностите по линия на Стратегията на ЕС за правата на детето, COM(2021) 142 final.

⁹ Пълен доклад относно постиженията в рамките на Европейската година на младежта е поместен в работния документ на службите, придружаващ настоящия текст.

се иска в решението относно Европейската година на младежта¹⁰ и с цел да се гарантира оптимална координация, Комисията създаде група от 29 национални координатори на годината, определени от държавите — членки на ЕС¹¹, 6 национални органа за контакт в страни, асоциирани към програмата „Еразъм+“, и повече от 120 заинтересовани страни по въпросите на младежта на европейско равнище.

Европейският парламент, Европейският икономически и социален комитет и Комитетът на регионите участваха активно в групата. Широката мобилизация на различни участници при подготовката и осъществяването на годината доведе до нови партньорства на всички равнища, което ще даде положително отражение върху сътрудничеството в подкрепа на младежта за в бъдеще.

Годината успешно предизвика широка мобилизация и ангажираност на всички равнища. **Повече от 2700 заинтересовани страни**¹² от целия ЕС и извън него регистрираха дейности на картата на Европейския младежки портал и допринесоха за четирите цели на Годината на младежта¹³.

Дейностите — част от Годината на младежта, бяха **насочени към** младежите и изпълнени с **тяхно участие и от тях самите**. Около 92 % от националните координатори и националните органи за контакт в страни извън ЕС си сътрудничиха с национални младежки съвети, състоящи се от младежи. В 16 от 18-те ръководни групи/мрежи, създадени на национално равнище, участваха национални младежки съвети, а в 12 — други младежки организации.

Посредством Годината на младежта европейските, националните, регионалните и местните институции станаха по-близки за младежите. Благодарение на Годината на младежта по-голям брой млади европейци видяха от първа ръка как ЕС подобрява живота им, подкрепя личностното им развитие и им предоставя основни ресурси и умения, които им позволяват да станат активни граждани и носители на солидарност и промяна към по-добро. Около 83 % от дейностите през Годината на младежта се проведеха присъствено. Тези усилия за достигане до целевата аудитория бяха важни, за да се информират младежите, включително тези с по-малко възможности, за множеството възможности.

¹⁰ Решение (ЕС) 2021/2316 на Европейския парламент и на Съвета от 22 декември 2021 г. относно Европейска година на младежта (2022 г.).

¹¹ Тъй като политиката за младежта е сред отговорностите на трите езикови общности в Белгия, там бяха назначени трима координатори.

¹² Брой на заинтересованите страни, отбелязали дейности на картата на Европейския младежки портал.

¹³ Решение (ЕС) 2021/2316 на Европейския парламент и на Съвета от 22 декември 2021 г. относно Европейска година на младежта (2022 г.).

Въздействие на Европейската година на младежта	Диалози за политиките с младежта
Над 13 000 дейности бяха организирани от 2700 заинтересовани страни в 67 държави и регистрирани в Европейския младежки портал. Те споделиха своите идеи и виждания и 92 % от националните координатори и органи за контакт работиха с младежки съвети, съставени от представители на младежта. Над 1 милион пъти са отворяни страниците на Европейския младежки портал. Над 1 милион пъти са отворяни страниците в каналите на ЕС, насочени към младежта, в социалните мрежи: - 210 милиона импресии; - 10 милиона взаимодействия; - 91,4 милиона достигнати души.	Около 300 младежи участваха в диалози за политиките с младежта заедно с членове на Комисията. Те споделиха своите идеи и виждания и научиха как функционира ЕС. Изградиха контакти с други младежи и развиха задълбочени познания в различни области на политиката. На позициите им се даде повишена гласност посредством комуникационни кампании в интернет в контекста на диалозите. 95 % от участниците дадоха отлична / много добра оценка на диалозите.

Най-голямото очакване на младежите във връзка с Годишната на младежта беше обществото и отговорните за вземането на решения да се вслушват повече в исканията им и да предприемат действия съобразно тях¹⁴. В контекста на Годишната на младежта младежите бяха в основата на политическата програма и получиха множество **възможности да изразят вижданията и идеите си** по въпроси, които ги вълнуват. Близко 90 % от заинтересованите страни в сектора на младежта и 66 % от младежите, които дадоха обратна връзка, потвърдиха, че Годишната на младежта им е предоставила тези възможности позициите им да бъдат чути.

Интегрирането на гледната точка на младежите в различните области на политиката на ЕС¹⁵ беше сред основните цели на Европейската година на младежта. То беше постигнато посредством широка мобилизация на различните служби на Комисията. Включиха се над 30 служби с над **130 политически инициативи, насочени към младежите, голяма част от които бяха разработени в сътрудничество с последните**. Бяха заделени **приблизително 140 милиона евро** в рамките на имащи отношение програми и инструменти на ЕС, за да се изпълнят целите на Годишната на младежта, включително посредством кампании, събития и покани за представяне на предложения. Що се отнася до националното равнище, **81 %** от националните координатори и националните органи за контакт съобщиха, че са си сътрудничили с министерства и публични ведомства, различни от тези, отговорни за политиката за младежта. От своя страна **69 %** са създали ръководни групи/мрежи за целите на Годишната на младежта (**61 %** от състава на които са били министерства/публични ведомства, чийто ресор не е младежта).

Основните цели на Годишната на младежта, а именно по-широкото участие на младите хора и включването на гледната им точка в различните политики, бяха определено постигнати и трябва да бъдат продължени. Европейската година на младежта се превърна в пример за успешно европейско сътрудничество и наследството ѝ трябва да просъществува и напред.

¹⁴ Експресно проучване на Евробарометър 502: Младежта и демокрацията в Европейската година на младежта (май 2022 г.).

¹⁵ Годишната на младежта беше организирана около девет области на политиката от особен интерес за младежите: образователна мобилност в Европа, заетост и приобщаване, диалози за политиките и участие, екологични въпроси, цифрови въпроси, култура, здраве, благополучие и спорт, младеж и света, както и солидарност с Украйна.

3 СЛЕДВАЩИ СЪПКИ

Като част от наследството на Годишната на младежта и в съответствие със стратегията на ЕС за младежта за периода 2019—2027 г. Комисията ще предприеме ориентирани към бъдещето действия в две ключови области:

- осигуряване на по-силен глас на младежите в процеса на разработване на политики в ЕС и
- даване на отговор на тревогите на младежите в различните области на политиката.

При работата по тези ще се стъпи върху **рамката на Комисията за по-добро законотворчество**, в която е заложена ясна структура на консултациите със заинтересовани страни и оценките на въздействието. Комисията ще осигури допълнителен вътрешен капацитет за работа с младежите и ще установи сериозен и непрекъснат диалог със заинтересованите страни в рамките на целия цикъл на разработване на политиките.

Посоката, в която разсъждава Комисията, почива върху множество предложения за предприемане на ориентирани към бъдещето действия с цел задълбочаване на младежкото измерение на политиките на ЕС¹⁶. **Европейският младежки форум** излезе с предложения за оценка на въздействието на ЕС от гледна точка на младежта¹⁷. В резолюцията си относно наследството на Годишната на младежта¹⁸ **Европейският парламент** призова Комисията да започне да прилага оценка на въздействието на ЕС от гледна точка на младежта, за да гарантира участието и ангажираността на младите хора при подготовката на политиките на ЕС. В заключенията си относно интегрирането на въпросите, свързани с младежта¹⁹, **Съветът** прикани Комисията да използва рамката си за по-добро законотворчество, за да взема предвид въздействието на новите политики върху младите хора.

3.1 ОСИГУРЯВАНЕ НА ПО-СИЛЕН ГЛАС НА МЛАДЕЖИТЕ ПРИ РАЗРАБОТВАНЕТО НА ПОЛИТИКИТЕ НА ЕС

Всяка дейност, която предприема ЕС, следва да почива върху солидарност между поколенията. Комисията се ангажира да гарантира справедливост за всички поколения в решенията си с цел да остави „един по-добър свят за следващото поколение“²⁰. Освен това много политически инициативи и решения на ЕС имат пряко отражение върху живота на настоящото поколение младежи — факт, отразен в европейските цели за младежта²¹, които представляват неразделна част от стратегията на ЕС за младежта. В този смисъл „интегрирането на въпросите, свързани с младежта“ — отчитането на младежкото измерение във всички относими области на политика — е приоритет при сътрудничеството по линия на политиката за младежта на ЕС.

¹⁶ Европейският икономически и социален комитет прие становище по собствена инициатива относно оценката на въздействието на ЕС от гледна точка на младежта (*SOC/728 Оценка на въздействието на ЕС от гледна точка на младежта*); Комитетът на регионите се позовава на „оценката на въздействието на ЕС от гледна точка на младежта“ в *Хартата за младежта и демокрацията*, стартирана с Европейския младежки форум.

¹⁷ *European Youth Forum — EU Youth Test* (Европейски младежки форум — Оценка на въздействието на ЕС от гледна точка на младежта).

¹⁸ Резолюция на Европейския парламент от 24 ноември 2022 г. относно наследството на Европейската година на младежта (2022 г.), 2022/2953(RSP).

¹⁹ *Заключения на Съвета на Европейския съюз относно насърчаване на интегрирането на въпросите, свързани с младежта, в процесите на вземане на решения в областта на политиките в Европейския съюз (C/2023/1342)*.

²⁰ Реч за състоянието на Съюза, 2022 г. (europa.eu).

²¹ *European Youth Goals | European Youth Portal* (Европейски цели за младежта | Европейски младежки портал) (europa.eu).

С цел да се интегрира гледната точка на младежите при разработването или изменението на различните политики, **Комисията ще гарантира „проверка във връзка с младежта“**, като използва в пълнота инструментите за по-добро законотворчество и консултации. Проверката във връзка с младежта не започва от нулата, тъй като Комисията вече разполага с набор от подходящи **инструменти за по-добро законотворчество**²², които ще бъдат допълнени от няколко **инструмента, ориентирани конкретно към младежта**, в рамките на стратегията на ЕС за младежта за периода 2019—2027 г.²³

3.1.1 ПРОВЕРКА ВЪВ ВРЪЗКА С МЛАДЕЖТА: ИЗПОЛЗВАНЕ В ПЪЛНОТА НА ИНСТРУМЕНТИТЕ ЗА ПО-ДОБРО ЗАКОНОТВОРЧЕСТВО И КОНСУЛТАЦИИ

Комисията ще осигури **използването на пълния потенциал на съществуващите инструменти за по-добро законотворчество**. В инструментариума за по-добро законотворчество са набелязани основни въпроси, позволяващи да се определи какво е въздействието върху младежите:

- С **инструмент 31** в областта на образованието и обучението, културата и младежта се предоставят насоки, източници и допълнителна информация относно това как следва да се оценява въздействието върху младежта (демократичен живот, ангажираност на гражданите, образование и учене, пазар на труда, здраве и благополучие, приобщаване и борба с бедността).
- В **инструмент 29**, който е в областта на основните права, включително насърчаването на равенството, изрично се цитират измерението на възрастта и правата на децата като съображения, които следва да се отчитат при оценката на въздействието и смекчаването на евентуалните отрицателни последици в случаи, в които политически решения, които изглеждат неутрални, може да дадат различно въздействие върху конкретни групи, дори когато това въздействие не е заложено като цел или предвидено.
- С **инструмент 20** относно стратегическото прогнозиране се подкрепя оценката на начина, по който свързани водещи тенденции, например демографските промени, достъпът до ограничени суровини и бързо променящата се технологична и социално-икономическа действителност, може да дадат отражение върху младежите.

Резултатът от пълното изпълнение на инструментите за по-добро законотворчество ще бъде една **проверка във връзка с младежта**. Гледната точка на младежите ще бъде интегрирана в процеса на разработване на политики на **четири основни етапа**:

1. **Оценка на значимостта за младежта** — с подкрепата на своите представители на младежта (вж. по-долу) и с участието на младежката мрежа, когато това е необходимо, Комисията ще извършва оценка на това дали планирана инициатива, включена сред приоритетните инициативи, посочени в приложение I на годишната работна програма на Комисията, ще бъде от съществено значение за младежите. При определянето на основните приоритетни инициативи ще се използва една и съща процедура.

²² С програмата на Комисията за по-добро регулиране се гарантира основано на доказателства, прозрачно и почиващо върху позициите на целевата група законотворчество в ЕС. Вж.: По-добро регулиране (europa.eu).

²³ Резолюция на Съвета на Европейския съюз относно рамка за европейско сътрудничество по въпросите на младежта: стратегия на Европейския съюз за младежта за периода 2019—2027 г.

2. **Консултации с младежта** — когато дадена инициатива е определена като особено значима за младежта, Комисията ще преценява дали е необходима отделна консултация с младежта (целови допитвания, обсъждания с младежи, представителни младежки организации или платформата за заинтересовани страни по въпросите на младежта). Освен това в подобни случаи в обществените консултации ще се включва задължителен набор от въпроси, насочени към младежта, и ще бъде възможно да се установи възрастовата група на респондентите. Това ще спомогне за допълнително стимулиране на изразяването на позиции от младежите и ще позволи те да се обобщават при оценките на въздействието. Има възможност новите национални/регионални координатори за младежта (вж. по-долу за подробности) да се мобилизират, за да помагат при консултациите на национално равнище.
3. **Оценка на въздействието** — с подкрепата на представителите на младежта Комисията провежда оценката на въздействието, като се ползва от всички инструменти за по-добро законотворчество, сметени за особено значими за младежта, и като гарантира, че въздействията върху младежите се анализират надлежно, когато се установи, че те имат отношение.
4. **Контрол** — **Комитетът за регулаторен контрол** проверява дали всички въздействия са анализирани надлежно, като обръща внимание на въздействията върху младежта и на консултациите с младежта, когато те са определени като особено значими за инициативата.

С цел да се поддържа набраната в политически план скорост при интегрирането на въпросите, свързани с младежта, за нуждите на нови инициативи, както и да се изградят допълнителни опит и познания на европейско, национално и регионално равнище на вземане на решения, Комисията ще даде ход на поредица от **кръгли маси за интегрирането на въпросите, свързани с младежта**, в които да участват съответните заинтересовани страни, по-специално младежки организации, държавите членки и други институции на ЕС. Кръглите маси ще се провеждат във връзка с публикуването на годишната работна програма на Комисията, което ще позволи да се следят извлечените поуки в рамките на проверката на Комисията във връзка с младежта и дейностите по интегриране на въпросите, свързани с младежта, по линия на стратегията на ЕС за младежта.

С цел да засили интегрирането на въпросите, свързани с младежта, при разработването на политики, Комисията също така ще направи следното:

- **Ще започне диалог със съответните младежки партньори и заинтересовани страни** и ще ги включи по-пълноценно в изготвянето на имащи отношение предложения за политики. За тази цел Комисията допълнително ще насърчи младежите да участват активно и да изразяват позициите си в рамките на обществени и целови консултации, диалози с отговорните за разработването на политики и граждански панели.
- Отново ще организира успешните **диалози за политиките с членове на Комисията**, които бяха знакови събития за Годишната на младежта. Всяка година младежи от Европа и извън нея ще имат възможност да обсъждат с членове на Комисията основни теми и инициативи с акцент върху годишната работна програма на Комисията.
- Ще засили допълнително **вътрешния си капацитет за работа с младежите**. Като стъпва върху опита си в хода на Годишната на младежта, Комисията ще продължи да

поддържа **вътрешната си младежка мрежа**, в която **представители на младежите** ще имат ролята на основни събеседници по въпросите на младежта в ресорните си области на политиката. Това ще спомогне да се засилят междусекторното сътрудничество и интегрирането на въпросите, свързани с младежта. Чрез тази мрежа, в чиято основа ще стои **координаторът за младежта на ЕС**, ще се обменя информация относно подготвяни политики, които е възможно да имат въздействие върху младежите, и ще се работи с групата — част от платформата за заинтересовани страни по въпросите на младежта.

- Като част от действията вследствие на Конференцията за бъдещето на Европа — една безпрецедентна проява на общоевропейска демокрация — Комисията реши да даде повече възможности на младежите да изразяват позициите си при разработването на политиките на ЕС, като редовно провежда **граждански панели** с избрани на случаен принцип участници, една трета от които са младежи. Панелите разискват по определени политически инициативи от основно значение²⁴. От приключването на конференцията насам бяха организирани три панела, на които се разискваха разхищението на храни, виртуалните светове и мобилността с учебна цел. Сериозното участие на младежите следва да продължи и при бъдещите граждански панели.

Основни действия:

1. Използване на пълния потенциал на интегрирането на въпросите, свързани с младежта, като част от рамката и инструментариума на Комисията за по-добро законотворчество, с което се въвежда проверка във връзка с младежта.
2. Продължаване на диалозите за политиките с младежта заедно с членове на Комисията.
3. Осигуряване на сериозно участие на младите хора в гражданските панели и занапред.
4. Допълнително мобилизиране на вътрешната младежка мрежа от представители на младежта на Комисията.
5. Даване ход на поредица от кръгли маси относно интегрирането на въпросите, свързани с младежта.

3.1.2 МОБИЛИЗИРАНЕ НА ИНСТРУМЕНТИТЕ ЗА ДИАЛОГ И ИНТЕГРИРАНЕ НА ВЪПРОСИ В РАМКИТЕ НА СТРАТЕГИЯТА НА ЕС ЗА МЛАДЕЖТА ЗА ПЕРИОДА 2019—2027 Г.

Пълноценното участие²⁵ на младите хора е крайъгълен камък на всяка добре функционираща демокрация и допринася за едно по-приобщаващо и сплотено общество. В този смисъл то има и особено отношение към изборите за Европейски парламент през 2024 г. В **пакета от мерки за защита на демокрацията** е включена препоръка за насърчаване на високи демократични стандарти във връзка с изборите за Европейски парламент и националните избори и референдуми. С нея се предоставя подкрепа за широкото участие на различни групи,

²⁴ Съобщение на Комисията относно Конференцията за бъдещето на Европа — Претворяване на визията в конкретни действия, COM(2022) 404 final.

²⁵ По време на Годината на младежта, Партньорството между ЕС и Съвета на Европа в областта на младежта публикува проучването „Пълноценно политическо участие на младите хора в Европа: концепции, модели и политически импликации“.

включително на младежите, в изборите²⁶. Той включва и препоръка относно насърчаването на ангажираността и ефективното участие на гражданите и организациите на гражданското общество в публичните процеси на изготвяне на политики²⁷, която, наред с другото, насърчава пълноценното, приобщаващо и безопасно участие на децата и младите хора, без каквато и да била дискриминация. В съответствие с препоръката държавите членки следва да положат специални усилия за засилване на участието на децата и младежите в политическия и демократичния живот на местно, регионално и национално равнище, включително в селските и отдалечените райони.

Активното участие в обществото и демократичните процеси е начин да се подобрят ключовите умения на младежите, техните възможности, чувството им на принадлежност и положителната им нагласа. През 2022 г. в проучването на Евробарометър относно младежта и демокрацията бе установена нарастваща ангажираност сред младежите, като 58 % от младите респонденти заявиха, че вземат активно участие в общностите, в които живеят²⁸.

Годината на младежта доведе до сериозни усилия в посока повече и по-добри възможности младежите да се развиват като активни граждани и да участват в демократичния живот и вземането на решения. В този смисъл участието на младите хора се превърна в основна тема на годината, като най-голям дял дейности (43 %) на картата с дейности на Европейския младежки портал беше посветен на него²⁹. Освен това „повече възможности младежите да заявяват позициите си на всички равнища“ беше най-застъпената последваща дейност. Тя бе предпочетена от 61 % от младежите, 72 % от заинтересованите страни и 73 % от националните координатори и органи за контакт при допитванията. Участието на младите хора е необходимо във всички области на политиката, които имат отношение към тях. Следователно е от основно значение да се даде тласък на инструментите по линия на стратегията на ЕС за младежта. С цел да се съхрани и засили набраната през годината скорост във връзка с диалога и интегрирането, Комисията ще предприеме следното:

- **Ще засили диалога на ЕС по въпросите на младежта**, който е основният инструмент за участие на младите хора в Европа, ще повиши видимостта и обхвата му, като ангажира по-широк кръг от различни младежки организации и подобри разпространението и възприемането на резултатите от диалога на всички равнища, както и действията в резултат от диалога, и като вложи повече усилия за включване на младежи с по-малко възможности. Диалогът по въпросите на младежта в ЕС представлява един несекващ разговор с младежите и младежките организации, който се осъществява с участието на лица, които определят политиката и вземат решенията, както и с експерти, изследователи и други заинтересовани страни от гражданското общество. С цел да се улесни достигането до местното равнище в хода на консултациите с младежта, този диалог би могъл да се обвърже по-тясно с основни предстоящи инициативи на Комисията. За тази цел Комисията ще **приведе тематичния акцент на диалога в по-добро съответствие с годишната работна програма на Комисията**. С цел да се подпомогне процесът на разширяване, Комисията ще проучи възможности за по-усилена работа с младежта в страните кандидатки и потенциалните страни кандидатки.

²⁶ Препоръка на Комисията относно относно приобщаващите и устойчиви избори, С (2023) 8626 final.

²⁷ Препоръка на Комисията относно насърчаване на ангажираността и ефективното участие на гражданите и организациите на гражданското общество в процесите на създаване на обществени политики, С(2023)8627 final.

²⁸ Експресно проучване на Евробарометър 502: Младежта и демокрацията в Европейската година на младежта (май 2022 г.).

²⁹ Организаторите, били те заинтересовани страни, или младежи от цяла Европа и извън нея, бяха приканени да представят инициативите си — част от Европейската година на младежта, на картата с дейности на Европейския младежки портал.

- Ще създаде условия за обмяна на мнения и консултации с младежта по предстоящи политически инициативи с нова **група на платформата за заинтересовани страни по въпросите на младежта**, като се надгради групата, формирана през Европейската година на младежта. Участие ще вземат младежки организации, учени в областта на младежта, представители на държавите членки и други институции на ЕС. Работата на платформата **ще отразява непосредствено предстоящи инициативи на ЕС**.
- Ще доразвие **Европейския младежки портал** с цел той да функционира като единно гише относно възможностите, предоставяни от ЕС на младежите, в подкрепа на достигането до аудиторията, повишаването на осведомеността и комуникацията с младежите. Информацията и осведомеността са предпоставки за пълноценното участие на младите хора и също така засилват чувството им за принадлежност към Европа и подобряват възможностите им.
- Ще разгледа доколко е осъществимо да се предоставят **малки безвъзмездни суми** в рамките на бъдещата програма „Еразъм+“. Тези **неголеми суми с нисък праг за получаване** вече бяха осигурявани пилотно от някои национални координатори в рамките на годината и се радваха на успех. Чрез тях се предоставя **лесен достъп до финансиране** за младежи, като целта е те да работят по общи проекти, да развиват уменията си, способността си за действие и увереността си и да променят общностите си към по-добро. Освен това малките безвъзмездни суми представляват ефикасен механизъм за повишаване на осведомеността на младежите относно възможностите, които ЕС им предоставя, и интереса им към тях.
- Ще приближи ЕС до младежите и ще повиши осведомеността относно възможностите, които той предоставя, през **Европейската седмица на младежта** (12—19 април 2024 г.), чиято тема ще бъде демократичното участие. Седмицата е особено значима предвид предстоящите избори за Европейски парламент през 2024 г. Като част от седмицата **за втори път** ще се състои събитието **LevelUp!** То бе проведено пилотно през Европейската година на младежта. И този път организатор ще бъде Европейският младежки форум, който ще си сътрудничи с Комисията и Парламента. Целта е да се подобрят уменията за застъпничество, общуване и организация на активистите по въпросите на младежта и да се повиши участието на младежите в изборите, включително в изборите за Европейски парламент през 2024 г.
- Ще осигури допълнителна **подкрепа за ангажиране на младежите с външната дейност на Съюза** посредством **младежки консултативни структури към делегациите на Съюза**³⁰ и конкретни глобални инициативи, например инициативата „Жени и младежи за демокрация“. Комисията ще засили допълнително включването на младежите в работата на институциите, като свърже младежи от Европа и целия свят и събере заедно членове на своите глобални младежки мрежи, като например на съветите за младежки проучвания, през 2024 г.
- Ще създаде полезни взаимодействия между участието на младите хора и действията за участие на децата³¹ в отговор на правото на децата да бъдат изслушвани. Ще

³⁰ Инициативата „Жени и младежи за демокрация“ включва 5 компонента: i) участие на младите хора в обществените дела, ii) младежи за свобода на сдружаване и събрания, iii) младежи и жени в парламентарите, iv) младежи и жени в политически партии и v) насърчаване на политическото участие на младите жени в процеса на вземане на решения.

³¹ Съобщение на Комисията „Стратегия на ЕС за правата на детето“, COM(2021) 142 final.

продължи реализирането на новата **платформа на ЕС за участие на децата**³², чрез която децата се включват в процеса на вземане на решения в ЕС и се подкрепя активното участие в демократичния живот от ранна възраст.

- Ще насърчи държавите членки да установят **национални или регионални координатори за младежта**, като следват примера с координатора на ЕС по въпросите на младежта. Тези координатори ще засилят междусекторното сътрудничество по въпросите на младежта както на национално, така и на регионално равнище, а също така и между държавите членки и Комисията. Те ще бъдат приканени да се включат в платформата за заинтересовани страни по въпросите на младежта и да контактуват с координатора на ЕС по тези въпроси. С оглед на по-сериозния приоритет, отдаден на разширяването от председателя Фон дер Лайен, участието на страните кандидатки и потенциалните страни кандидатки също ще бъде насърчавано.

Тъй като интегрирането на въпросите, свързани с младежта, все още е сравнително нова концепция, въвеждането на конкретни механизми за интегриране на европейско и национално равнище (включително проверки във връзка с младежта, оценка на въздействието на ЕС от гледна точка на младежта или подобни механизми) трябва да бъде постепенно и **да върви с набор от мерки за изграждане на капацитет**, включително учене един от друг, набиране на доказателства, обучение и ресурси, с цел да се събере информация относно работещите практики. Това е от основно значение, за да се намери възможно най-ефективният начин за постигане на целта за интегриране на въпросите, свързани с младежта, **без да се налага ненужна административна тежест**. За тази цел Комисията ще предприеме следното:

- През 2024 г. ще представи **доклад с анализ** въз основа на подадената от държавите членки информация, в който се прави обзор на националния опит в подходите за интегриране на въпросите, свързани с младежта.
- Ще улесни **обмена на добри практики и ще организира дейности за учене от другите** за държави членки, проявяващи интерес. Чрез тези дейности биха могли да се разработят инструментариуми, насоки и ресурси за обучение.
- Ще сътрудничи с международни организации, например **Съвета на Европа и ОИСР**, за да се допълнят наборът от доказателства и поуки, извлечени от интегрирането на въпросите, свързани с политиката за младежта.

Установеното може също така да се използва при обсъжданията в рамките на кръглите маси относно интегрирането на въпросите, свързани с младежта.

³² Платформа на ЕС за участие на децата.

Основни действия:

1. Засилване на диалога на ЕС по въпросите на младежта.
2. Създаване на група — част от платформата за заинтересовани страни по въпросите на младежта.
3. Доразвиване на Европейския младежки портал с цел той да функционира като единно гише относно възможностите, предоставяни от ЕС.
4. Проучване на осъществимостта на това да се предоставят малки безвъзмездни суми в рамките на бъдещата програма „Еразъм+“.
5. Европейска седмица на младежта на тема демократичното участие през 2024 г. и събитие LevelUp! за активисти по въпросите на младежта.
6. Подкрепа за ангажиране на младежите с външната дейност на Съюза.
7. Изграждане на полезни взаимодействия между дейностите, насочени към участие на младите хора, и тези, насочени към участие на децата.
8. Насърчаване на държавите членки да установят национални или регионални координатори за младежта.
9. Натрупване на познания и изграждане на капацитет относно интегрирането на въпросите, свързани с младежта, чрез учене един от друг, набиране на доказателства, обучение и ресурси.

3.2 ДАВАНЕ НА ОТГОВОР НА ТРЕВОГИТЕ НА МЛАДЕЖИТЕ ВЪВ ВСИЧКИ ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКАТА

Дейностите по интегриране на въпросите, свързани с младежта, представени накратко по-горе, биха могли да бъдат от значение за всички области на политиката. Младежите следва да са в състояние да изразяват позициите си във всички области, които ги вълнуват, а потребностите им следва да се отчитат при всички решения, които ги засягат.

Кои са основните теми, върху които младежите смятат, че следва да постави акцент Европейската година на младежта³³?

База: Всички респонденти (n = 26 178)

Източник: Експресно проучване на Евробарометър 502: Младежта и демокрацията в Европейската година на младежта (май 2022 г.)

Следователно при последващите действия след годината и при разглеждането на основните тревоги на младежите Комисията ще предприеме ориентирани към бъдещето действия в следните **пет ключови области на политиката от значение за младежите: здраве и благополучие, околна среда и климат, образование и обучение, международно сътрудничество и европейски ценности, заетост и приобщаване.**

3.2.1 ЗДРАВЕ И БЛАГОПОЛУЧИЕ

Пандемията от COVID-19 бе сериозно предизвикателство за психичното здраве, особено сред младежите. Освен това те са изправени пред редица предизвикателства, породени от цифровите инструменти, включително социалните мрежи, а това оказва все по-сериозен натиск върху психичното здраве на много младежи. През пандемията от COVID-19 повечето самота и по-малкото социално общуване, изгубените възможности, несигурността относно бъдещето и тревожността, породена от страха и загубата, бяха източници на стрес.^{34 35 36}

³³ Респондентите имаха възможност да посочат не повече от три отговора.

³⁴ Доклад на Комисията относно изпълнението на стратегията на ЕС за младежта (за периода 2019—2021 г.), COM(2021) 636 final.

³⁵ Според доклад на УНИЦЕФ от 2021 г. самоубийството е втората най-честа причина за смърт сред младежите (на възраст от 15 до 19 години), като най-честата са пътнотранспортните произшествия. Изчислено е, че годишните загуби в ЕС в резултат от влошеното психично здраве сред децата и младежите възлизат на 50 милиарда евро.

³⁶ Според доклада „Здравео на кратко“ (Health at a Glance) за 2022 г. половината от младите европейци съобщават, че не са посрещнати техни потребности в областта на психичното здраве, а депресията сред младежите се е увеличила повече от два пъти.

Подобряването на психичното и физическото здраве и благополучието е приоритетът, който най-бързо набира подкрепа сред младежите в ЕС³⁷. Съобщението на Комисията относно **всеобхватен подход към психичното здраве**³⁸ от юни 2023 г. представлява първа и важна стъпка към осигуряването на нов междусекторен подход към психичното здраве. При изготвянето на съобщението бяха събрани конкретни приноси относно психичното здраве на младежите. В съобщението относно психичното здраве се определят 20 водещи инициативи, както и 1,23 милиарда евро финансова подкрепа по линия на няколко инструмента за финансиране на ЕС. Комисията ще предприеме следното:

- Ще помага на държавите членки да изпълняват **Препоръката на Съвета относно пътищата към успеха в училище**³⁹ от ноември 2022 г., в която се поставя акцент върху емоционалното благополучие на децата и младежите като основен фактор за подобряването на шансовете им за постигане на успех в образованието и изобщо в живота.
- Ще изготви **насоки относно благополучието в училище**, които да бъдат публикувани през 2024 г. Задачата ще бъде възложена на експертната група на Комисията за благоприятна учебна среда.
- Като приоритет през 2024 г.⁴⁰ и както беше обявено в Стратегията на ЕС за правата на детето⁴¹, ще излезе с **препоръка на Комисията относно разработването и укрепването на интегрирани системи за закрила на детето** в държавите членки. Акцентът ще бъде върху потребностите на децата и така ще се гарантира по-ефективното използване на съществуващите инструменти на ЕС (законодателството, политическите мерки и финансирането).
- Ще изпълнява водещи инициативи съгласно новото **съобщение на Комисията относно психичното здраве**, например ще подкрепи създаването на мрежа за психичното здраве на децата и младежите през 2024 г. с цел обмен на информация, взаимна подкрепа и популяризиране чрез младежки посланици. Също така ще разработи **набор от инструменти за превенция**, с който да насочи вниманието върху взаимовръзките между психичното и физическото здраве и основни определящи здравето фактори.
- Чрез дейността „Безвредни екрани, здрави млади хора“ младежите в цифровата сфера, интернет и социалните мрежи ще бъдат защитавани по-добре.
- Ще подкрепи държавите членки при **наблюдението на въздействието на цифровата трансформация върху благополучието на децата** чрез портала „По-добър интернет за децата“.
- Ще подкрепи държавите членки с оглед на това да се подобрят **благополучието и психичното здраве, като за целта ще ползва водещата инициатива в рамките на инструмента за техническа подкрепа (ИТП)** за 2024 г. в областта на психичното

³⁷ Експресно проучване на Евробарометър 502: Младежта и демокрацията в Европейската година на младежта (май 2022 г.).

³⁸ Съобщение на Комисията относно всеобхватен подход към психичното здраве, COM (2023) 298 final.

³⁹ Препоръка на Съвета от 28 ноември 2022 г. относно пътищата към успеха в училище и за замяна на Препоръката на Съвета от 28 юни 2011 г. относно политики за намаляване на преждевременното напускане на училище.

⁴⁰ Това е част от годишната работна програма на Комисията за 2024 г.

⁴¹ Съобщение на Комисията „Стратегия на ЕС за правата на детето“, COM(2021) 142 final.

здраве: Стимулиране на благополучието и психичното здраве⁴². Също така ще продължи да предоставя подкрепа чрез водещата инициатива за младежта с цел подобряване на психичното здраве и грижите за уязвими деца и младежи.

- **Ще гарантира по-безопасно и здравословно цифрово пространство за младежите** чрез прилагането на Законодателния акт за цифровите услуги, в който се изисква онлайн платформите, до които имат достъп ненавършили пълнолетие лица, да осигуряват на последните високо равнище на поверителност, безопасност и сигурност.
- **Ще представи пакет относно профилактиката** в рамките на Европейския план за борба с рака, включително:

- проект на **препоръка на Съвета относно предотвратимите чрез ваксинация ракови заболявания**, чрез която да се засили ваксинацията срещу човешкия папиломавирус сред предпоздравящите и поздравящите момчета и момчета, както и

актуализиране на **Препоръката на Съвета за среда без тютюнев дим** от 2009 г., с което хората се защитават от излагане на вторичен тютюнев дим и аерозоли и се допринася за създаването на поколение без тютюнев дим.

- **Ще подкрепя младежите в най-отдалечените региони**, за да подобри качеството на живот в зависимост от ситуацията в тези региони, посредством схема за безвъзмездно финансиране Youth4Outermostregions („Младежи за най-отдалечените региони“) на стойност 1 милион евро⁴³.

3.2.2 ОКОЛНА СРЕДА И КЛИМАТ

Успехът на Европейския зелен пакт зависи от активното участие на гражданите. Посредством Европейската година на младежта се създадоха възможности за участие в екологичния преход и за принос към определянето на неговата посока. Младежите следва да разполагат с необходимите умения и познания, за да предприемат действия във връзка с екологичните предизвикателства и тези, свързани с изменението на климата, като ползват творчески и новаторски решения. С цел да надгради тези усилия Комисията ще предприеме следното:

- **Ще окаже подкрепа на общност от млади посланици на Европейския пакт за климата**, за да насърчи действията в областта на климата сред младежите по места и да подкрепи тази работа на местно равнище.
- **Ще подкрепи приноса на младите хора за постигането на целите на Съюза за устойчивост при бедствия** като основен инструмент за укрепване на устойчивостта спрямо бъдещи бедствия.

⁴² TSI 2024 Flagship — Mental health:Fostering well-being and mental health (Водеща инициатива в рамките на ИТП за 2024 г. — Водеща инициатива в областта на психичното здраве: Стимулиране на благополучието и психичното здраве) (europa.eu).

⁴³ Inforegio — Call relaunched — Youth for Outermost Regions: €1 million to support youth in the outermost regions (Inforegio — Повторна покана — Младежи за най-отдалечените региони: 1 милион евро в подкрепа на младежта в най-отдалечените региони) (europa.eu).

- Ще увеличи **възможностите за доброволческа дейност за младежи** в контекста на екологичния преход, като **допълни предложеното в поканата за участие в Европейския корпус за солидарност за 2024 г.** със средства от „Хоризонт Европа“.
- Ще насърчи **мрежите на екологосъобразните градове и региони** (например инициативата „Споразумение за екологосъобразни градове“) да работят с млади стажанти и доброволци по екологични проекти на местно равнище.
- Ще насърчи допълнително ръководени от младежта проекти в областта на климата в рамките на **инициативата EUTeens4Green** по линия на Фонда за справедлив преход.
- Ще подкрепя държавите членки при изпълнението на **Препоръката на Съвета относно ученето, насочено към екологичния преход и устойчивото развитие**⁴⁴.
- Ще популяризира новата **Учебна лаборатория за младежи** като част от коалицията „Образование за климата“.
- Ще се обърне към младежите чрез предстоящата си **кампания относно климата и демокрацията** в периода преди изборите за Европейски парламент през 2024 г.
- Ще насърчава участието на младежите от Западните Балкани в екологичния преход посредством отделна **лаборатория за младежи от Западните Балкани**.
- Ще разшири кръга на обхванатите от **действието Girls Go Circular**, изпълнявано от Европейския институт за иновации и технологии и общностите на знание и иновации, с цел да подобри цифровите и предприемаческите умения сред момичетата в областта на кръговата икономика.
- Ще изтъкне необходимостта от подкрепа за приемствеността между поколенията в селското стопанство, тъй като младите хора са източник на нови идеи и енергия с иновативни инициативи и са ангажирани с устойчиви практики и преход.

3.2.3 ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ

Темата за образованието и обучението беше важна в хода на Европейската година на младежта, която съвпадна с отбелязването на 35-ата годишнина на програмата „Еразъм+“ и с възобновяването на ученето в чужбина след пандемията. Необходимостта от улеснения в това отношение допълнително бе подчертана в **препоръка на Съвета относно мобилността на младите доброволци**⁴⁵, неотдавнашната **препоръка на Съвета „Европа в движение“**⁴⁶ и препоръките от Конференцията за бъдещето на Европа от 2022 г.⁴⁷ Комисията ще предприеме следното:

⁴⁴ Препоръка на Съвета от 16 юни 2022 г. относно ученето, насочено към екологичния преход и устойчивото развитие.

⁴⁵ Препоръка на Съвета от 5 април 2022 г. относно мобилността на младите доброволци в Европейския съюз.

⁴⁶ Europe on the Move — a proposal on the future of learning mobility | European Education Area („Европа в движение“ — предложение за бъдещето на мобилността с учебна цел | Европейско пространство за образование) (europa.eu).

⁴⁷ Конференция за бъдещето на Европа (europa.eu).

- През 2024 г. ще напредне в работата по **съвместна европейска академична степен** в съответствие с европейската стратегия за университетите и така ще спомогне за изграждане на по-силно чувство за европейска принадлежност сред студентите и академичния състав, участващи в международни академични програми. Знакът на съвместната европейска академична степен ще представлява свидетелство с допълващ характер, което ще почива на общоевропейски критерии и ще удостоверява квалификациите, придобивани от студенти, които завършват съвместни програми.
- Ще насърчи по-сериозната роля на младежите в **Европейския център за цифрово образование**, при прегледа на **плана за действие в областта на цифровото образование** през 2024 г. и други инициативи, свързани с осигуряване на висококачествено, приобщаващо и достъпно за всички цифрово образование в Европа, включително за хората в селски и отдалечени региони.
- Ще консолидира действията по **инициативата „Жан Моне“ за училищата** в рамките на „Еразъм+“ с цел допълнително да насърчи запознаването с интеграцията и ценностите на ЕС от ранна възраст.
- Ще насърчи държавите членки да осигурят повече възможности за образование, обучение, спорт, доброволчество и заетост, насочени към **младежите в селските и отдалечените региони**, както е заложено в плана за действие на ЕС за селските райони⁴⁸.
- Ще продължи и през 2024 г. инициативата **EU TalentOn**, насочена към талантиливи млади изследователи, и инициативата **„Конкурс на ЕС за млади учени“** в контекста на дейностите, свързани с Катовице като европейски град на науката през 2024 г.
- Ще предприеме мерки във връзка с **факта, че момичетата и жените са по-слабо представени в дейностите по образование и обучение в областта на НТИМ (науки, технологии, инженерство и математика)**, включително чрез подхода НТИИМ (науки, технологии, инженерство, изкуства и математика)⁴⁹, в съответствие с плана за действие в областта на цифровото образование и европейската стратегия за университетите.
- Ще подкрепя държавите членки при разработването и изпълнението на реформи, с които се цели да се развият уменията на младежите, посредством водещата инициатива в рамките на **инструмента за техническа подкрепа** за 2024 г. в областта на уменията: Насърчаване на системи за развитие на умения, по-добре адаптирани към пазара на труда⁵⁰. Чрез подкрепата ще се даде отговор на продължаващите несъответствия между уменията и изискванията на пазара на труда и на недостига на работна ръка, ще се повиши квалификацията на работната ръка с оглед на екологичния и цифровия преход и ще се адаптират образователните системи.
- Ще насърчи участието на **университети от Западните Балкани** в инициативата „Европейски университети“;

⁴⁸ Съобщение на Комисията „Дългосрочна визия за селските райони на ЕС — към по-силни, свързани, устойчиви и проспериращи селски райони до 2040 г.“, COM(2021) 345 final.

⁴⁹ Подходът НТИИМ предполага включването на изкуствата, социалните науки и хуманитарните науки в образованието в областта на НТИМ и представлява един междудисциплинарен, приобщаващ и ориентиран към бъдещето подход към ученето, целящ НТИМ и кариерите в областта да станат по-привлекателни за една многообразна група ученици.

⁵⁰ TSI 2024 Flagship — Flagship on Skills: Fostering skills development systems better adapted to the labour market (Водеща инициатива в рамките на ИТП за 2024 г. — Водеща инициатива в областта на уменията: Насърчаване на системи за развитие на умения, по-добре адаптирани към пазара на труда) (eurropa.eu).

- Ще насърчи използването на **съвместната рамка на ЕС/ММФО към ОИСР за финансова компетентност за децата и младежите** в ЕС⁵¹ сред държавите членки и заинтересованите страни.

3.2.4 МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И ЕВРОПЕЙСКИ ЦЕННОСТИ

Като ключов резултат от глобалното измерение на Европейската година на младежта ЕС представи своя първи по рода си План за действие за младежта във външната дейност на ЕС⁵², разработен съвместно с младежки организации и млади хора. Планът за действие има за цел да ангажира, овластява и свързва европейските младежи и тези от държави партньори от всички региони чрез специфични инициативи, като им позволява да представят своите позиции и да участват като партньори във външната дейност на Съюза. Комисията:

- Ще засили ангажираността с ЕС на младежите по света, като изпълнява инициативи и осигурява повече подкрепа за тях, както и като усилва създаването на младежки консултативни структури към делегациите на Съюза. Сред инициативите се нарежда и **Съветът на ЕС за младежки проучвания** за международни партньорства.
- Ще оказва подкрепа за приноса на младите хора за постигането на целите за устойчиво развитие с основни инструменти, ресурси и умения, включително чрез инициативи, като Фонда за овластяване на младежта⁵³ и Младежката академия Африка-Европа.
- Ще създаде платформа за редовен диалог и консултации с младежки организации по целия свят чрез **платформата за диалог по въпросите на младежта в контекста на външната дейност на ЕС**⁵⁴ и ще осигури включването на младежите в различни процеси по консултация като част от разгръщането на стратегията Global Gateway Strategy⁵⁵.
- Ще осигури пространство и подкрепа на капацитета за активното участие на младите хора в изграждането на мира, реформата в сектора на сигурността и процесите на посредничество, за да се гарантира, че се вземат предвид специфичните нужди и приоритети на младите хора и се признава и подкрепя тяхната роля за възстановяването, в съответствие с ангажимента на ЕС към Програмата на ООН за мир и сигурност.
- Ще даде възможност в **дейностите за изграждане на капацитет в областта на младежта и спорта по линия на „Еразъм+“** в поканата за 2024 г. (със средства от ИССРМС — Глобална Европа) да се включат младежки и спортни организации от Украйна и други страни от региона на Източното партньорство с цел да се подобри капацитетът им. Тези действия вече са отворени за всички партньори от Западните

⁵¹ „Европейски съюз/ОИСР, Рамка за финансова компетентност за деца и младежи в Европейския съюз“.

⁵² Съвместно съобщение до Европейския парламент и Съвета „План за действие за младежта (ПДМ) в областта на външната дейност на ЕС за периода 2022—2027 г. Насърчаване на пълноценното участие и овластяването на младите хора във външната дейност на ЕС за устойчиво развитие, равенство и мир“, JOIN (2022) 53 final.

⁵³ Начало на Фонда за овластяване на младежта беше дадено на 4 октомври 2022 г., като той ще бъде реализиран в партньорство с най-големите в света младежки организации посредством инициативата „Глобална мобилизация на младежта“.

⁵⁴ Поканата за изразяване на интерес за членство в Платформата за диалог по въпросите на младежта в областта на външната дейност на ЕС беше отправена на 6 октомври 2023 г.

⁵⁵ Платформата за диалог между гражданското общество и местните органи в рамките на Global Gateway стартира на 24 октомври 2023 г. и включва младежки организации.

Балкани. Ще проучи потенциала на „Еразъм+“ в други региони, особено що се отнася до виртуалните обмени и изграждането на капацитет сред младежите.

- Ще осигури допълнителна подкрепа за наскоро създадената **мрежа на студентските сдружения по европейски въпроси в университетите в Обединеното кралство**. По линия на Плана за действие за младежта в контекста на външната дейност на Съюза ще се създаде младежка консултативна структура към делегацията на ЕС в Обединеното кралство.
- С оглед на срещата на високо равнище на ООН за бъдещето ще продължи да работи заедно с ЕСВД и държавите — членки на ЕС, за постигането на амбициозен и ориентиран към действия Пакт за бъдещето, включително по главата, посветена специално на младежта и бъдещите поколения, и ще гарантира последващите действия във връзка с него.

3.2.5 ЗАЕТОСТ И ПРИОБЩАВАНЕ

ЕС помага на държавите членки да намаляват безработицата и неактивността, включително като поставя акцент върху младежи в уязвимо положение, например такива с увреждания. Осигурява и непряка помощ, като инвестира в икономическото развитие на всички региони в ЕС. Справянето със социалните, икономическите и териториалните различия има отношение към младежите, тъй като подобрява достъпа до заетост, образование, услуги за социално приобщаване и възможности при равни условия. Целта е да се помогне на младежите да получат достъп до възможности без значение каква е социално-икономическата им среда или къде живеят и да се даде тласък на цифровия и екологичния преход и на приобщаващия растеж. Гаранцията за младежта, която ще разполага с повече средства, ще продължи да бъде основен инструмент, помагаш на младежите да навлязат на пазара на труда. В рамките на NextGenerationEU Механизмът за възстановяване и устойчивост насърчава инвестициите и реформите в държавите членки с акцент върху екологичния и цифровия преход и други политики за децата и младите хора, като например образованието и уменията.

Стажовите представляват един важен трамплин за интегриране на младежите на пазара на труда. Предвид очевидните ползи от стажовите младежите поискаха по-добри условия за стаж в ЕС и призоваха забраната на неплатените стажове да бъде част от наследството на Европейската година на младежта⁵⁶. В резолюцията си от 14 юни 2023 г. с препоръки към Комисията относно качествени стажове Европейският парламент призова Комисията да гарантира минимални стандарти за качество на стажовете, включително във връзка с възнаграждението⁵⁷. За тази цел Комисията ще предприеме следното:

- **Ще актуализира своята рамка за качество на стажовете** през 2024 г. с цел да предприеме мерки по въпроси, сред които се нареждат справедливите възнаграждения и достъпът до социална закрила. По-специално Комисията възнамерява да откликне на резолюцията на Парламента, като излезе с предложение за законодателен акт при

⁵⁶ No more unpaid internships! (Без повече неплатени стажове!) | Европейски младежки форум.

⁵⁷ В резолюцията Комисията се призовава да представи предложение за директива относно стажовете на свободния пазар на труда, стажовете в контекста на активните политики по заетостта (ALMP) и стажовете, които са задължителна част от професионалното обучение.

пълно спазване на принципите за пропорционалност, субсидиарност и по-добро законотворчество.

- Ще продължи да изпълнява **инициативата ALMA** („Стреми се, учи, овладей, постигай“), за да помогне на младежите в неравностойно положение на възраст от 18 до 29 години да се интегрират в обществото и на пазара на труда в други държави. В контекста на покана за представяне на предложения за проекти на равнището на ЕС по линия на ALMA се очаква повече от 800 младежи, които не са заети с работа, учене или обучение, да се включат в 29 проекта в целия ЕС⁵⁸.
- **Ще работи с групи, чийто неизползван предприемачески потенциал остава висок**, включително с младежи, посредством кампании за повишаване на информираността, наставничество и обучение⁵⁹.
- Ще продължи да подкрепя държавите членки и регионите при **изпълнението на програмите по линия на Кохезионната политика за периода 2021—2027 г.**⁶⁰. Включително ще осигурява подкрепа посредством Европейския фонд за регионално развитие в областта на заетостта, образованието и обучението, социалното приобщаване, социалните грижи и здравеопазването, устойчивия туризъм и културата. Тъй като младежите са една от целевите групи, те ще се могат да се ползват в зависимост от потребностите, установени в целевите територии.
- Ще подкрепя регионите в ЕС, засегнати от демографски предизвикателства, включително от напускането на младите хора, посредством **механизма за насърчаване на талантите**. Чрез механизма регионите на ЕС получават подкрепа, за да обучават, задържат и привличат хората и да си осигуряват уменията и квалификациите, които са им необходими, за да се справят с отражението на демографския преход.
- Ще продължи да подкрепя **правителствата на държавите от Западните Балкани при изпълнението на гаранцията за младежта**, като следват установения в ЕС модел, и ще насърчава подобни подходи в съседните страни с цел преодоляване на трудностите пред младежите, които не са заети с работа, учене или обучение (NEET).
- Ще продължи да подкрепя държавите — членки на ЕС, при изпълнението на **европейската гаранция за децата** с цел превенция на дискриминацията и социалната изолация и борба с тях.
- Като една от инициативите на Стратегията за правата на хората с увреждания⁶¹ Комисията, заедно със заинтересованите страни, ще разработи Пакета за заетост на хората с увреждания, набор от насоки и практики, насочени към улесняване на заетостта на хората с увреждания. Наред с другото, насоките са насочени към

⁵⁸ До момента 15 държави членки са се ангажирали да включат ALMA в националните или регионалните си програми, ползващи финансиране от ЕСФ+, за периода 2021—2027 г.

⁵⁹ Действие 17 от Пакета от мерки за подпомагане на МСП.

⁶⁰ Cohesion policy — The EU's main investment policy (Кохезионната политика — Основната инвестиционна политика на ЕС).

⁶¹ Съобщение на Комисията „Съюз на равенство: Стратегия за правата на хората с увреждания за периода 2021—2030 г. (COM/2021/101 final).

професионалното ориентиране и практиките за наемане на работа, които са от значение за младите хора с увреждания.

- Ще насърчава развитието на проспериращи, по-силни, свързани и устойчиви селски райони, които ще подкрепят заетостта на младите хора в съответствие с дългосрочната визия за селските райони.

4 ПОДДЪРЖАНЕ НА АНГАЖИМЕНТА НИ КЪМ МЛАДЕЖИТЕ В ЕВРОПА

Институциите на ЕС и държавите членки засилиха вече съществуващия си ангажимент към младежите в хода на Европейската година на младежта в съответствие с целите на стратегията на ЕС за младежта за периода 2019—2027 г., а именно да се насърчи участието на младите хора и да се интегрира гледната точка на младежите в процеса на разработване на политики. От основно значение е тази работа да продължи и да се надгражда. Подкрепата за децата и младежите е от съществено значение, за да се гарантира, че следващото поколение европейци ще умее да се справя с предизвикателствата на нашия бързо променящ се свят и ще подхожда към бъдещето с увереност.

Европейската комисия ще подкрепя допълнително младежите посредством конкретни последващи действия съобразно изложеното в настоящото съобщение. В основата на този подход заляга духът на сътрудничество, въплътен в самата Европейска година на младежта. Чрез нея се утвърди едно общо разбиране, че проектите, насочени към младежта, са по-ефикасни и постигат по-добри резултати, когато се изготвят и изпълняват в сътрудничество с младежи и заинтересовани страни по въпросите на младежта. Резултатите имат по-голям отзвук, когато институциите на ЕС, националните, регионалните и местните органи работят открито и са посветени на сътрудничеството и постоянния диалог.

Диалогът и сътрудничеството ще бъдат особено важни в хода на дейностите за ангажиране на младежите с изборите за Европейски парламент през 2024 г. Участието на младите хора обаче не започва и не свършва единствено с гласуването. То расте, когато човек направи малка стъпка, била тя да участва доброволно в проект за общностен театър или да се включи в национална кампания за почистване на плажове. Сред формите на участие на младите хора също така се нареждат кандидатирането за член на студентски съвет, даването ход на петиция или участието в консултация — част от диалога на ЕС по въпросите на младежта, включването в международна младежка НПО, участието в Срещата на европейската младеж или Европейската седмица на младежта или взимането на участие в проект по линия на програмите за младежта на ЕС. Всичко изброено представлява участие на младите хора в дейности.

Възможностите, давани на младежите, ги оформят като граждани и въздействат на изборите им и житейските пътища, по които ще поемат. Това в крайна сметка може да определи посоката, в която ще поеме Европа. Именно затова Европейският съюз ще осигури на младежите по-значима роля при формулирането и разработването на европейските политики.

2022-ра беше тяхната година. Бъдещето също трябва да е тяхно.